

Visie vooraf

Een rommelende vulkaan

Bij nagenoeg alle positieve economische ontwikkelingen benoemen we in dit Economisch Kwartaalbericht telkens een aantal mogelijke risico's. Veelal gaat het om grote onzekerheden die de hele economische werkelijkheid op de kop kunnen zetten. Van de schuldpositie van de Amerikaanse, Griekse, Portugese en Ierse overheid tot de Arabische lente. Van de oplopende grondstofprijzen tot de economische transitie waar China voor staat. Deze grote onzekerheden weerspiegelen zich niet in de voorspellingen voor de economie, die relatief gunstig zijn. De analogie met een actieve vulkaan dient zich hier aan. De mogelijkheid tot een eruptie is serieus, maar de consequenties niet exact bekend en de timing nauwelijks te voorspellen. Het zou nog tientallen jaren kunnen duren. Gewoon verdergaan met leven is dan de enige optie.

Het herstel van de gaten die de financiële en economische crisis in veel economieën heeft geslagen, gaat gestaag verder, zo getuigen ook de cijfers van het eerste kwartaal van 2011. In een aantal landen in Europa, met Duitsland voorop, is het BBP-volume alweer op het niveau van voor de crisis. Ook de ontwikkelingen in de VS laten een normalisatie van de economie zien, terwijl China en Brazilië krachtig blijven groeien. Uitzondering hierop vormt natuurlijk Japan, dat zwaar getroffen is door de aardbeving en tsunami.

Op grond van deze ontwikkelingen zijn onze groeiprognoses voor veel landen naar boven bijgesteld. Maar dat voelt toch enigszins oncomfortabel. Als economen gaan we bij de voorspellingen uit van wat het meest waarschijnlijk is, niet van een naar risico gewogen voorspelling. Reden hiervoor is dat we anders zeker een voorspelling hebben die niet uitkomt. Een voorbeeld illustreert dat. Stel dat de kans dat het met de eurozone helemaal misgaat wordt gesteld op 10%. In dat scenario is de krimp van de economie bijvoorbeeld 10%. Indien niet met dit risico wordt gerekend is de economische groei 2%. Wordt dat wel gedaan dan is de verwachte waarde van de groei 0,8%. Als dit echter als voorspelling wordt opgeschreven, is zij per definitie fout, omdat de uiteindelijke uitkomst niet het gemiddelde is, maar of het een, of het ander. Wij vermelden de meest waarschijnlijke raming, dus in dit geval 2%.

De afgelopen weken hebben ook weer bewezen dat de ene eruptie de andere niet is. Vorig jaar april barstte de IJslandse vulkaan Eyjafjallajökull uit, met grote gevolgen voor het luchtverkeer. In mei dit jaar barstte, eveneens op IJsland, de vulkaan Grimsvötn uit. De nadelige gevolgen voor het vliegverkeer bleven zo goed als uit. Laten we qua economie de komende tijd maar hopen dat als risico's zich materialiseren, dat meer lijkt op een Grimsvötn dan op een Eyjafjallajökull. We kunnen niets anders doen dan rekening houden met de risico's, en verder gewoon doorleven.

Hans Stegeman
H.W.Stegeman@rn.rabobank.nl